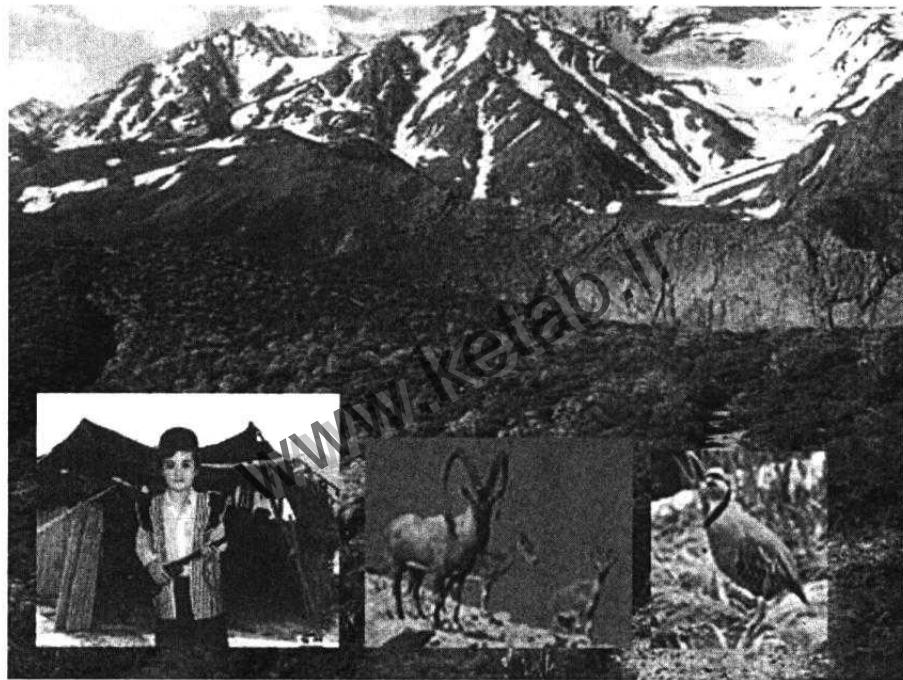

نگاهی به تاریخ بختیاری از عهد ایلامیان تا عهد پهلوی

گردآورند: علی دادیوسفی آرزوند

ویراستار و صفحه‌آرا : بهرام یوسفی آرزوند
طراح جلد: حمیدیوسفی آرزوند

سرشاسمه	یوسفی آوروند، علی داد، ۱۳۲۹-
عنوان و نام پدیدآور	نگاهی به تاریخ بختیاری از عهد ایلامیان تا عهد پهلوی / گردآورنده علی داد یوسفی آوروند؛ ویراستار و صحife آرا بهرام یوسفی آوروند.
مشخصات نشر	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	۲۸۶ ص: مصوب.
شابک	978-622-02-2604-8
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	بختیاری (خاندان)
موضوع	بختیاری -- تاریخ Bakhtiari (Iranian people) -- History
موضوع	بختیاری -- سرگذشتname Bakhtiari (Iranian people) -- Biography
رده بندی کنگره	۷۷DSR
رده بندی دیوبی	۹۷۶/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۹۰۹۷۳۵۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

نگاهی به تاریخ بختیاری از عهد ایلامیان تا عهد پهلوی

گردآورنده : علی داد یوسفی آوروند

ویراستار و صحife آرا : بهرام یوسفی آوروند

طراح جلد: حمید یوسفی آوروند

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری : ۲۸۶ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۲۶۰۴-۸

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸-

حق چاپ برای نویسنده محفوظ می باشد.

۹ گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساز رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

entesharatnorouzi

www.entesharate-norouzi.com

۰۱۷-۳۳۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵

entesharate.norouzi@gmail.com

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	پیش گفتار:
۱۳.....	فصل اول :
۱۳.....	الف- شکل گیری اقوام ساکن در مناطق لرنشین قبل از اسلام (باستان) .....
۱۶.....	ب- نام اقوام ساکن مناطق لرنشین بعد از اسلام.....
۲۰.....	اتابکان لر بزرگ .....
۲۷.....	اشارة‌ای به لر کوچک:.....
۳۲.....	واژه بختیاری یا ایل بختیاری و مناطق بختیاری نشین .....
۳۴.....	تقسیم‌بندی ایل بختیاری به دو شاخه چهارلنگ و هفت لنگ :
۳۷.....	مختصر اطلاعاتی در مورد چهارمحال :.....
۴۱.....	نقشه مناطق چهارمحال و مناطق بختیاری نشین .....
۴۳.....	فصل دوم : .....
۴۳.....	تقسیم‌بندی و نامگذاری ایل بختیاری .....
۴۳.....	شاخه هفت لنگ :
۴۳.....	در مورد نام نامگذاری دورکی و طوایف آن : .....
۴۴.....	طایفه آسترکی (استروکاییان) : .....
۵۱.....	طایفه زراسوند: .....
۵۹.....	داستان شوهر کردن بی‌بی ستاره دختر کلبعلی خان دورکی به جعفرقلی خان بهداروند .....
۷۲.....	جریان کشته شدن أعلى داد: .....
۷۸.....	شجره نامه خانواده حیدر .....
۷۹.....	خلاصه‌ای از زندگی نامه حسین قلی خان ایلخانی و رمز پیشرفت او .....
۸۷.....	قبرستان تخت فولاد: .....
۱۱۴.....	ابراهیم خان(ضرغام السلطنه) و پسرش ابوالقاسم خان :
۱۴۱.....	جنگ دره رازو کشته شدن محمودخان درمیزدج :
۱۴۲.....	جنگ اندیکا :
۱۴۴.....	نامدارخان منجزی:

۱۵۰	طایفه بابادی (بابادی باب):
۱۸۱	فصل سوم :
۱۸۱	طوابیف چهارلنگ .....
۱۸۱	شجره خوانین طایفه مم صالح .....
۱۹۵	طایفه میمیوند(میوند) :
۱۹۹	شجره خوانین موگوبی چهارلنگ .....
۱۹۹	طایفه زلکی (زلقی) :
۲۰۴	طایفه کیانرسی (کیان ارشی) چهارلنگ:
۲۲۳	شاخه حسن خانی از طایفه کیانرسی چهارلنگ:
۲۲۵	طایفه سهونی (سه حونی) :
۲۳۶	طایفه گرایی :
۲۴۱	هفتکل (دشت طوف سفید) :
۲۴۵	فصل چهارم :
۲۴۵	اقوامی که شاخه‌ای از آنها وارد ایل بختیاری شدند
۲۵۱	نقش بختیاران در فتح قندهار:
۲۵۲	فتح هند(جنگ کرناال) :
۲۵۴	نقش بختیاری‌ها در انقلاب مشروطه و حوادث بعد از آن:
۲۷۱	فصل پنجم :
۲۷۱	شاخه هایی که از ایل قشقایی وارد ایل بختیاری شدند .....
۲۷۴	طایفه افشار :
۲۷۶	جشن نوروز:
۲۸۱	بردنشانده:
۲۸۲	قلعه بردی:
۲۸۵	منابع :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُونًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ
أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْقَاصُكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَبِيرٌ

ای مردم ما شما را از یک مرد و زن آفریدیم و ملت‌ها را تیره و قبیله‌ای قرار دادیم تا یکدیگر را بشناسید بی‌تردید گرامی‌ترین شما نزد خدا پرهیز‌گارترین شماست یقیناً خدا دانا و آگاه است.
آیه ۱۲ سوره حجرات

مقدمه

منت خدای را که عنایت فرمود تا پس از مطالعه و تحقیق در میان کتب نوشته شده تاریخ بختیاری اثر حاضر را آماده نمایم و در اختیار علاقمندان تاریخ بختیاری قرار دهم. امید است این نوشتار (تاریخ بختیاری) بتواند روشنگر گوشه‌هایی از زندگی سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و خصلت سلحسوری و اصالت‌مندی این قوم صاحب‌بیان را بتواند کند. این کوشش خالی از عیب و ایراد نیست اما امید است اگر عمری باقی ماند با همت و راهنمایی‌های شما خوانندگان و سروران عزیز در جلد دوم کتاب اطلاعات بیشتر و رفع کاستی‌های کتاب حاضر را به تکاری دوآورم. از آنجایی که ماسال دقیق پیدایش جهان هستی و حتی کره زمین رانی دائم امالة نظر علمی ثابت شده که انسان میلیون هاسال قبل روی زمین وجود داشته چنانکه بقایای فسیل شده اسکلت انسان که در کاوش های زمین شناسی پیداشده این را نشان می‌دهد. به قول هگل اگر تاریخ صد میلیون سال یاختی به گفته برخی از مکتشفین چهار میلیارد سال هم باشد باز تفاوتی با ۱۵ تا ۲۰ هزار سال بیش ندارد چون به هیچ‌کدام دسترسی نیست.

دانستن تاریخ نه تنها برای تیره و گروهی خاص مانند محققان و پژوهشگران مفید است بلکه برای هر فردی دانستن و آموختن آن شایسته است. بزرگان، علم گذشته را چراغ راه آینده دانسته‌اند. روزگاری انسان‌ها به صورتی بسیار ابتدایی می‌زیستند. هنوز نه ابزاری ساخته شده بود، نه حیوانی اهلی شده بود نه آتش و فلزات کشف شده بودند و نه دهکده‌ها و شهرها پدید آمده بودند و نه خط اختراع شده بود تا از این طریق تجربه‌های نسل‌های پی‌درپی اندوخته شود و به نسل‌های بعد منتقل گردد. با گذشت زمان بر تجربیات انسان افزوده شد و بتدریج توانست ابزار بسازد، خانه بسازد، وسایل حمل و نقل تهیه کند و روز به روز بر طبیعت تسلط بیشتری پیدا کند. کم کم شهرها به وجود آمدند دولت‌ها تشکیل گردیدند. پیامبرانی برای هدایت انسان‌ها مبعوث شدند. و هر کشوری یا منطقه‌ای جامعه آن وارد مرحله‌ی تاریخی گردید. تاریخ سرگذشت گذشتگان اینه که آیندگان است. با مطالعه تاریخ می‌توان پی برداش که چه حوادثی در ارتقاء یان تحیل قومی تاثیرگذار بوده. نتیجه ای بجز مطالعه و تحقیق در متون تاریخ میسر نیست. تاریخ از زمانی آغاز

می‌شود که شهادت‌های کتبی و تاریخی راجع به وقایع و حوادث آن زمان بدست آمده باشد. حال این تواریخ بر مبنای چه گذاشته شده‌اند؟ مهمترین مبدأهای تقویم در جهان

۱- مبدأ دینی: این مبدأ در میان بسیاری از مردم و ملت‌های جهان پذیرفته شده و عمومیت دارد. ماتند تقویم هجری قمری. که مبدأ آن هجرت حضرت محمد(ص) پیامبر از مکه به مدینه است و یا تقویم میلادی که تولد حضرت مسیح(ع) مبدأ آن قرار گرفته است. یونانیان، رومیان، سریانی و قبطیان برای اینکه حسابشان کامل آید و کسور داخل هر سال نشود سال را ۳۶۵ روز حساب می‌کردند تا سه سال در سال چهارم که از کسور تقریباً یک روز حاصل می‌شد آن سال ۳۶۶ روز قرار می‌دادند و این عمل به عربی کبیسه یعنی انباشته می‌گویند. ۱۴۴۳ هجری قمری --- ۲۰۲۲ میلادی - ۱۴۰۰ شمسی (خورشیدی).

۲- مبدأ ملی و قومی: برخی از ملت‌ها وقایع و حوادث خاص ملی و یا قومی خود را بعنوان مبدأ تقویم خود انتخاب کرده‌اند.

اما پیشینه تقویم در ایران، به قبل از دوره هخامنشیان بازمی‌گردد. در دوره هخامنشیان گاهشماری شمسی قمری رایج بود. در عهد حکومت داریوش اول گاهشماری اوستایی به جای آن رایج شد که در تقویم اوستایی سال ۳۶۵ شب‌هروز بود هر سال ۱۲ ماه سی روزه و پنج روز که بعنوان پنجه به آخر سال اضافه می‌کردند رایج بود. این تاریخ‌گذاری‌ها قبل از متخصص شدن تاریخ میلادی و هجری قمری یا اوستایی از کتبیه‌ها و نوشت‌های پیامبران و فرماندهان حکومتی اقتباس شده که بعد با این تاریخ‌های (میلادی - هجری قمری) مقایسه و زمان‌بندی و نامگذاری شده‌اند در ایران تا قبل از تاج‌گذاری رضاشاه تقویم قمری رایج بود و از آن پس تقویم شمسی رایج گردید. ملتی که از تاریخ خود و نیاکانش اطلاع نداشته باشد، هویت و حریت خود را از دست خواهند داد. در جدول زیر ماه‌های هر سال (شمسی، قمری و میلادی) به ترتیب نوشت‌هشده‌اند که ماه اول سال شمسی برابراست با ماه اول فصل بهار فوریه‌دهی. ماه اول سال میلادی برابراست با ماه دی شمسی و ماه محرم اول سال قمری که متغیر است.